

Motion till riksdagen 2006/07:Ju361

av **Sylvia Lindgren och Christina Axelsson (s)**

Ekonomisk brottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ekonomisk brottslighet.

Motivering

Det är viktigt att såväl allmänheten som näringslivet informeras och får klart för sig vilka gigantiska summor som undandras samhället vid ekonomisk brottslighet.

Samhället har ett ansvar för att påvisa de negativa effekterna, medverka till att där eko-brottslighet bedrivs ska den beivras. Förebyggande insatser för att motverka att eko-brottslighet uppstår är nödvändiga.

Momsbedrägerier

Skatteverkets och Ekobrottsmyndighetens pågående projekt rörande momsbedrägerier i samband med gränsöverskridande handel med livsmedel liksom det tidigare projektet Karusell 2000 avseende momsfusk i samband med s.k. karusellhandel, har mycket tydligt visat på hur vanligt det är med användande av bulvaner i samband med momsbedrägerier.

Vi vill hävda att det i dagens läge är alltför enkelt för oseriösa personer att inregistrera bulvanföretag som endast är avsedda att användas för framför allt momsbedrägerier men även för kreditbedrägerier.

I samband med bildande av firma, oavsett typ, skall en skatte- och avgifts-anmälan (SOA) inges till skattemyndigheten, vilken ligger till grund för registrering i skattedatabasen och erhållande av F-skattsedel.

Fel! Okänt namn på

F-skattsedeln har i det svenska samhället blivit till någon form av garanti-sedel för att innehavaren av densamma har blivit granskad och betrodd att vara samhällets sista utpost för att ta in samhällets olika skatter och avgifter och därmed befria beställaren/konsumenten för vidare kontroller. Detta är tyvärr en föreställning som inte överensstämmer med verkligheten.

Momsbedrägerier är en synnerligen bevärlig form av ekonomisk brottslighet att bekämpa, eftersom det knappast finns systemlösningar som kan tänkas ta bort motivationen att begå momsbedrägerier. Det är således kontroll som erfordras, men då gäller det naturligtvis att utforma kontrollen så att den kräver så lite resurser som möjligt men ändå ger stora effekter.

Vi anser att användningen av bulvaner skulle minska avsevärt om det infördes regler som gjorde det obligatoriskt för Skatteverket att vidta åtgärder före inregistrering av F-skattsedel:

- ? Intervjua den sökande om vederbörandes kunskaper för att bedriva näringsverksamhet samt om det tilltänkta verksamhetsområdet.
- ? Kontrollera om företagets företrädare är dömd för ekonomiska brott.
- ? Jämföra verksamhetsadress med lokaler för angiven näringsverksamhet.
- ? Kontrollera att aktiekapitalet är inbetalt vid registrering.

Dessutom föreslår vi att det ska vara obligatoriskt att följande kontroller görs efter det att SOA:n godkänts och registrerats:

- ? Icke förannonserad kontroll av den nya firman inom sex månader avseende bokföring – revisor – verksamhet – verksamhetsadress.
- ? Att momsregistreringen har blivit rätt vad avser val av självdeklaration eller särskild momsdeklaration.
- ? Kontrollera att den formella företrädaren för företaget är den som verkligen driver företaget.

Vid påvisade brister i efterkontrollen ska det finnas en enkel möjlighet att återkalla F-skatten och momsregistreringen.

Motionärerna är medvetna om att ovan föreslagna åtgärder inte löser alla problem med momsbedrägerier men vi tror att genom att göra ovanstående kontroller obligatoriska skulle mycket vara vunnet.

Det är kanske lätt att tro att den ekonomiska brottsligheten inte drabbar enskilda människor i någon nämndvärd omfattning – så är dock *inte* fallet. Tyvärr är det så att alltför många seriösa företagare slås ut av dem som bedriver ekonomisk brottslighet samt att samhället undandras penningssummor av gigantiska mått.

Svart arbetskraft

Att förekomsten av svart arbete är mycket omfattande vittnar Skatteverkets utredningar om liksom bedömningar som görs av arbetsmarknadens organisationer.

Fel! Okänt namn på

Skatteverket har i en rapport Svartköp och svartjobb i Sverige – rapport 2006:4 – redovisat en rad undersökningar om svart arbete som Skatteverket genomfört. Där sägs, att i nationalräkenskaperna finns en diskrepans mellan inkomsterna i samhället och hushållens konsumtion. Den indikerar ett svartarbete på 115–120 miljarder kronor per år.

De som köper svart och jobbar svart motiverar sitt handlande med olika argument. Ett ofta anfört argument är hur personer i ledande ställning bryter mot reglerna i samhället.

Olika undersökningar indikerar att i jämförelse med andra länder är köp av svartarbete relativt vanligt i Sverige och skattemoralen sjunkande.

Att effektivt motverka svartarbete kräver många olika åtgärder, men här ska särskilt framhållas en åtgärd som på ett enkelt sätt skulle kunna medverka till att bekämpa svartarbetet.

Ett speciellt problem som försvårar bevisningen av att svart arbetskraft använts utgör den nuvarande ordningen att arbetsgivarna endast en gång om året redovisar till vilka anställda källskatt och arbetsgivaravgifter betalats. Detta öppnar naturligtvis möjlighet för manipulationer vid misstanke om att svart arbetskraft använts. En månatlig redovisning skulle radikalt förbättra bevisläget. I Danmark har man t ex månadsvis redovisning på individnivå av skatter och avgifter.

Det har rests invändningar att det skulle vara administrativt svårt för Skatteverket att klara av en sådan reform. Det bör dock framhållas att de flesta arbetsgivare redan har ett lönesystem på data där det är möjligt att enkelt dra fram listor på anställdas skatteavdrag månadsvis.

Även om en reform skulle innebära kostnader skulle antagligen vinsterna i form av förbättrade bevismöjligheter långt överskrida dessa kostnader. Risken att bli dömd för att använda svart arbete skulle öka och därigenom skulle förhoppningsvis en viss allmän avskräckande effekt kunna uppstå.

Den ekonomiska brottsligheten ändrar ständigt gestalt och är inte avgränsad i rummet – utan rör sig hela tiden. Via Internet, bulvaner, ny teknik etc. sker detta i en rasande takt över hela världen.

Därför krävs hela tiden information, krafttag för att vara steget före och en mångfald av åtgärder för att motverka den ekonomiska brottslighetens utveckling och de förödande konsekvenser som brottsligheten för med sig för oss alla samhällsmedborgare.

Allmänheten måste på ett betydligt aktivare sätt hållas informerad om vilka regler/åtgärder den kan vidtaga för att motverka ekobrottslighet.

En avgörande betydelse är att det finns en självständig ekobrottsmyndighet inom vilken åklagare, poliser, ekonomer och andra experter samarbetar i en organisatorisk form.

Inte minst viktig är Ekobrottsmyndighetens uppgift att ge en samlad bild av den ekonomiska brottsligheten genom att följa och analysera den ekonomiska brottslighetens former, omfattning, orsaker och effekter. På så vis bör möjligheterna till ett effektivare preventivt arbete förbättras.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 31 oktober 2006

Sylvia Lindgren (s)

Christina Axelsson (s)